

[Axel Kristensen.]

gøre det behageligt. Det er efter denne lovgivning tilladt unge mennesker på 14—18 år om søndagen at arbejde i forlystelseslivet, men det er ikke tilladt en 17-årig karl at gå ud og malke eller fodre om søndagen. En sådan måde at tage tingene på, en sådan indstilling er så urimelig, at det er helt forfærdeligt. Jeg er ganske klar over, at ministeren vil stå op og sige: ja, men det er da virkelig ikke tanken. Nej, men det vil altså sige, at de mennesker, der har syslet med spørgsmålene, i og for sig tager disse ting rent teoretisk. Det er en embedsmands — ja, jeg vil ikke sige embedsmand, for jeg vil ikke sige noget ondt om embedsmændene, jeg kan så godt lide dem og anser dem i al almindelighed for at være dygtige —, men det er en kontorindstilling, som ligger langt udenfor det, man kan have i det praktiske liv. Og hvis man vil noget godt på dette område, er der et krav, der skal stilles, og det er, at det, man vil, er i nøje kontakt med det mulige i det praktiske liv. Ellers går det ikke.

Da jeg var dreng, hjalp jeg min fader med at plukke jordbær og hjalp til hjemme i gartneriet. Her skal man minsandten have lægeerklæring, have myndighedernes tilladelse til, at jeg må gå ud og plukke jordbær. Jeg ved slet ikke, hvordan jeg skulle have klaret mig i livet, hvis jeg ikke havde lært at bestille noget, da jeg var ung. Den gevinst, det har været for mig som bedriftsleder selv at have præsteret et stykke praktisk arbejde, er ganske uvurderlig. Og så vil man lave en lov, hvorefter der skal tilladelse til, hvis børn skal ud og plukke jordbær! Det giver det hele en karakter, som gør denne meget alvorlige sag alvorlig skade. Det er meget interessant at se, at medens arbejderne altid afviser samfundets ret til indblanding i overenskomstforhold, vil man her benytte loven til at skaffe sig bestemmelser, som man aldrig ville kunne opnå i en overenskomst.

Hvis vi vender os til spørgsmålet om børns og unges arbejde, er det da klart, at jeg ikke vil have, at børn skal beskæftiges i fabrikkerne; men når man kommer til de unge, vil jeg sige, at man skal være meget forsigtig. I øjeblikket har vi en situation, hvor der ikke er arbejdsløshed; vi har vel så lette vilkår allesammen i Danmark, som vi nogensinde har haft, og som vi kan vente at få i lang tid. Men jeg har været driftsingeniør i en stor københavnsk virksomhed i de år, da folk var arbejdsløse, da de stod ved porten og bad og tiggede om arbejde, og det skal siges til deres ros, at de allerfleste arbejdere dog gerne vil sørge for sig selv

ved ærligt arbejde. Og jeg har set de unge, der aldrig fik chancen for at lære at arbejde. Når de var blevet 18—19 år, var de slået ud; de kunne ikke konkurrere sig ind. Vi havde i de år i tusindvis af unge arbejdsløse, som aldrig fik chancen for ved ærligt arbejde at lære at sørge for sig selv, og al beskyttelse er værdiløs i forhold til dette at komme i gang med arbejdet. Hvis man gør dette for svært, således at man ikke får dem ind og lærer dem dagliglivets pligter, arbejdets vane, så disse ting bliver en selvfølge i de unge år, lærer de det aldrig. Det var i de år, de gik rundt på gaderne og solgte disse arbejdsløshedsblade, og jeg er mange gange stoppet op og har sagt: Jamen, vil De da ikke have arbejde? Jeg har bedt dem møde på fabrikken, og de er kommet. Ak ja, en halv dag, en dag, umuligt at være der, kunne ikke, slået ud. Alt andet end det at få lov til at arbejde, lære at arbejde, er ubetydeligt i forhold til dette. Det er den første forudsætning, der skal opfyldes, og den måde, man stiller det op på her; kan ikke opfyldes i det praktiske liv.

Den store udvidelse af området til også at omfatte handelen og landbruget vil medføre, at flere hundredetusinde erhvervsdrivende med kun ganske få eller en enkelt beskæftiget nu inddrages under tilsynet; det vil medføre en kolossal udvidelse af administrationen, og jeg er bange for, at udvidelsen vil betyde en sådan spredning af kræfterne, at det vil gå udover de væsentlige opgaver, således at udvidelsen måske bliver til mere skade end gavn. Jeg har set den motivering fremført, at når nu boligministeren er gået med til betydelige lemper i byggerestriktionerne, skyldes det, at man var ude af stand til at få restriktionerne overholdt. Mon ikke socialministeren skulde lære noget her? Det drejer sig om hundredtusinder af små virksomheder. Det er ikke godt at opstille noget, der på papiret ser godt ud, men som i praksis ikke kan gennemføres; love, der ikke kan holdes, regler, der bliver sat til side hver dag, gør skade; de skal formes sådan, at de passer til det praktiske liv. De utallige regler, begrænsninger og forpligtelser, man efterhånden pålægger den lille erhvervsdrivende, er måske meget velmente, men det er ved at blive sådan, at reglerne ikke kan holdes, fordi der er for mange. Derfor må man se på, om det indenfor disse erhverv, hvor faren dog er begrænset — der er ikke store farer ved at være ekspedient i en butik eller ved at sidde ved en skrivemaskine —, er nødvendigt at have sådanne bestemmelser. Der skal måske nogle generelle regler til,